

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2024 vp

Puhemiesneuvosto

Puhemiesneuvoston ehdotus eduskunnan päätökseksi Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosäännön muuttamisesta

Eduskunnalle

EHDOTUKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Puhemiesneuvosto ehdottaa, että Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosäännön 3 §:ää muutetaan Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) muutoksen johdosta siten, että valtuutettujen tehtävistä poistetaan oikeus määrätä tilintarkastajien palkkio ja perusteet heidän matkakuljensa korvaamista varten sekä säännöstä tarkistetaan kielellisesti. Lisäksi puhemiesneuvosto ehdottaa, että johtosääntöön lisätään säännös valtuutettujen mahdollisuudesta kokoontua tietoteknisiä välineitä ja yhteyksiä käyttämällä sekä mahdollistetaan valtuutettujen puolesta annettavien toimituskirjojen ja muiden asiakirjojen allekirjoittaminen sähköisesti.

Ehdotetut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

Asian tausta

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 4 §:n mukaan Kansaneläkelaitoksen hallintoa ja toimintaa valvovat eduskunnan valitsemat valtuutetut. Valtuutettujen tehtävistä säädetään lain 5 §:ssä. Valtuutettujen tehtävistä määrätään tarkemmin valtuutettujen johtosäännössä, josta päättää eduskunta.

Valtuutettujen tehtäviä on muutettu 1.7.2024 voimaan tulleella lainmuutoksella (331/2024, HE 39/2024 vp). Ennen edellä mainittua lainmuutosta valtuutettujen tehtävänä oli valita Kansaneläkelaitokselle tarpeellinen määrä tilintarkastajia ja varatilintarkastajia, joista vähintään kahden tilintarkastajan ja varatilintarkastajan oli oltava KHT-tilintarkastaja tai JHT-tilintarkastaja. Lisäksi valtuutettujen tehtävänä oli vahvistaa tilintarkastajille johtosääntö. Lainmuutoksen jälkeen valtuutetut valitsevat Kansaneläkelaitokselle tilintarkastajan ja tarvittaessa varatilintarkastajan tarkastamaan kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja hallintoa. Lainmuutoksella lakkautettiin Kelan valtuutettujen nimeämistä tilintarkastajista (kaksi ammattitilintarkastajaa ja kansanedustajatilintarkastajat) koostuva toimielin, ja tilintarkastus perustuu nyt pelkästään ammattitilintarkastukseen. Muutoksen johdosta valtuutettujen johtosääntöä tulee päivittää siten, etteivät valtuutetut päättä tilintarkastajien palkkioista ja matkakulujen perusteista.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2024 vp

Lainmuutoksista aiheutuvien muutosten lisäksi on tarpeen päivittää valtuutettujen johtosääntöä valtuutettujen osallistumisesta etäyhteydellä kokouksiin sekä asiakirjojen sähköisestä allekirjoittamisesta.

Säännöskohtaiset perustelut

3 §. *Tehtävät.* Valtuutettujen johtosäännön 3 §:n 2 kohdan mukaan valtuutettujen tehtävänä on määrätä Kansaneläkelaitoksen tilintarkastajien palkkio ja perusteet heidän matkakulujensa korvaamista varten. Kyseisen säännöksen perusteella valtuutetut ovat määränneet kansanedustajatilintarkastajien palkkion ja perusteet heidän matkakulujensa korvaamista varten. Lainmuutoksen myötä Kansaneläkelaitoksen tilintarkastuksesta huolehtii ammattitilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö, jonka valtuutetut valitsevat julkisista hankinnoista ja käyttösopimuksista annetun lain (1397/2016) mukaisen kilpailutuksen perusteella. Siten valtuutettujen johtosäännön 3 §:n 2 kohta on tarpeeton ja se tulee kumota.

Johtosäännön 3 §:n 1 ja 3 kohdassa viitataan tilintarkastajiin monikossa. Selvyyden vuoksi myös tältä osin johtosäännön 3 §:ää on syytä muuttaa kielellisesti.

Edellä todettujen muutosten vuoksi 3 § esitetään muutettavaksi kokonaisuudessaan.

4 §. *Valtuutettujen kokous.* Valtuutettujen puheenjohtaja kutsuu valtuutettujen johtosäännön 4 §:n 1 momentin mukaan valtuutettujen kokouksen koolle. Valtuutettujen johtosäännön 5 §:n mukaan valtuutettujen kokous on päätösvaltainen, kun vähintään kahdeksan valtuutettua on läsnä. Kyseiset säännökset jättävät avoimeksi, edellyttääkö kokouksen päätösvaltaisuus, että vähintään kahdeksan valtuutettua on fyysisesti läsnä samassa paikassa. Tilanteen selkeyttämiseksi johtosäännön 4 §:ään ehdotetaan lisättäväksi säännökset valtuutettujen mahdollisuudesta kokoontua etäkokoukseen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 4 momentti, jonka mukaan valtuutettu voi osallistua kokoukseen tietoteknisiä välineitä ja yhteyksiä käyttämällä (*etäyhteys*). Ehdotuksen mukaan edellytyksenä etäyhteyden käyttämiselle on, että kokoukseen osallistuvat ovat tietoturvalisessä yhteydessä keskenään. Vaatimus tietoturvalisuudesta on valtuutettujen etäkokoontumisen oikeudellinen edellytys. Mikäli kokouksen puheenjohtaja havaitsee tietoturvalisuuden konkreettisesti vaarantuneen kokouksen aikana, hänen on keskeytettävä tai päätettävä kokous heti.

Ehdotetun uuden 5 momentin mukaan etäyhteydellä järjestettävissä kokouksissa tulee huolehtia siitä, että kokous voidaan toimeenpanna luottamuksellisesti ja että ulkopuoliset eivät saa tietoja kokouksessa esillä olevista asioista tai asiakirjoista ennen niiden julkiseksi tuloa.

Valtuutettujen kokoukset eivät ole julkisia. Valtuutettujen kokouksen ei-salassa pidettävät asiakirjat tulevat julkisiksi vasta, kun kokouksen pöytäkirja on tarkastuksen jälkeen allekirjoitettu. Valtuutettujen puheenjohtaja vastaa siitä, että valtuutettujen keskustelut voidaan myös etäyhteyksiä käytettäessä käydä luottamuksellisesti ja etteivät kokouksen asiakirjat tai niiden sisältämät tiedot tule ennen aikaisesti ulkopuolisten tietoon. Siten etäyhteydellä kokoukseen osallistuvan ei esimerkiksi pidä samanaikaisesti osallistua muihin kokouksiin ja siten vaarantaa kokouksen luot-

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2024 vp

tamuksellisuutta. Valtuutettujen puheenjohtajan tulee keskeyttää tai päättää kokous, jos hän havaitsee luottamuksellisten keskustelujen tai tietojen olevan vaarassa tulla ulkopuolisten tietoon.

Etäyhteydellä kokoukseen osallistuvan on ehdotuksen mukaan huolehdittava siitä, että hänen kanssaan samassa tilassa ei ole kokouksen aikana läsnä ulkopuolisia. Kokoukseen etäyhteydellä osallistuvan on kokouksen luottamuksellisuuden turvaamiseksi huolehdittava itse siitä, että hänen käyttämässään etätyötilassa ei ole eikä sinne kokouksen aikana saavu ulkopuolisia. Jos etätyötilaan kuitenkin kaikesta huolimatta pääsee joku ulkopuolinen saapumaan, on kokoukseen osallistuvan ilmoitettava siitä välittömästi kokouksen puheenjohtajalle, jonka on tällöin päätettävä toimenpiteistä kokouksen luottamuksellisuuden palauttamiseksi taikka kokouksen keskeyttämisestä tai päättymisestä.

Pykälän 6 momentiksi ehdotetaan lisättäväksi kielto käsitellä etäyhteydellä järjestettävissä kokouksissa salassa pidettäviä asiakirjoja tai asioita. Säännös on tarpeen, koska ainakaan toistaiseksi etäyhteydellä järjestettäviin kokouksiin ei ole käytettävissä sellaista ratkaisua, joka takaisi asianmukaisen käsittelyn edellytykset salassa pidettäville asioille.

Pykälään ehdotetut lisäykset tuovat valtuutettujen kokousjärjestelyihin joustoa. Puheenjohtaja voisi harkintansa mukaan kutsua valtuutetut joko tavanomaiseen lähikokoukseen, etäkokoukseen tai hybridikokoukseen. Hybridikokouksessa osa osallistujista on fyysisesti läsnä samassa paikassa ja osa osallistuu etäyhteydellä.

8 §. Asiakirjan allekirjoittaminen. Johtosäännön 8 §:n mukaan valtuutettujen puolesta annettavat toimituskirjat ja muut asiakirjat allekirjoittaa puheenjohtaja ja sihteeri. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös mahdollisuudesta allekirjoittaa asiakirjat sähköisesti. Sähköinen allekirjoitus tapahtuu tunnistusvälineen avulla, ja sen tulee täyttää eIDAS-asetuksen (EU) N:o 910/2014 mukaiset kehittyneen sähköisen allekirjoituksen vaatimukset. Sähköisen allekirjoituksen myötä valtuutettujen kokouspöytäkirjat voidaan julkaista nopeammin, kun allekirjoittaminen onnistuu ilman fyysistä tapaamista tai asiakirjan postittamista.

Voimaantulo. Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosäännön muutos ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Ehdotuksen valmistelu

Puhemiesneuvoston ehdotus on valmisteltu valtuutettujen tekemän ehdotuksen pohjalta virkatyönä eduskunnan kansliassa.

Edellä olevan perusteella puhemiesneuvosto ehdottaa,

että Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosääntöä muutetaan seuraavasti:

Eduskunnan päätös

Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosäännön muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosäännön (638/2002) 3 ja 8 § sekä
lisätään 4 §:ään uusi 4—6 momentti seuraavasti:

3 §

Tehtävät

Valtuutettujen tehtävänä on sen lisäksi, mitä Kansaneläkelaitoksesta annetussa laissa (731/2001) säädetään:

- 1) tarpeen mukaan tarkastuttaa tilintarkastajalla tai määräämillään valtuutetuilla Kansaneläkelaitoksen taloutta ja toimintaa;
- 2) vaatia Kansaneläkelaitoksen hallitukselta selvitys tilintarkastajan muistutusten johdosta ja tarpeen mukaan muistakin seikoista; sekä
- 3) ryhtyä toimenpiteisiin syytteen nostamiseksi Kansaneläkelaitoksen johtajan tai hallituksen jäsenen virkavirheen johdosta.

4 §

Valtuutettujen kokous

Valtuutettu voi osallistua kokoukseen tietoteknisiä välineitä ja yhteyksiä käyttämällä (*etäyhteys*). Etäyhteyden käyttäminen edellyttää, että kokoukseen osallistuvat ovat tietoturvalisessä yhteydessä keskenään.

Käytettäessä etäyhteyttä on huolehdittava, että kokous voidaan toimeenpanna luottamuksellisesti ja että ulkopuoliset eivät saa tietoja kokouksessa esillä olevista asioista tai asiakirjoista ennen niiden julkiseksi tuloa. Etäyhteydellä kokoukseen osallistuvan valtuutetun on huolehdittava, että hänen kanssaan samassa tilassa ei ole kokouksen aikana läsnä ulkopuolisia.

Etäyhteydellä järjestetyssä kokouksessa ei saa käsitellä salassa pidettäviä asiakirjoja tai asioita.

8 §

Asiakirjojen allekirjoittaminen

Puheenjohtaja ja sihteeri allekirjoittavat valtuutettujen puolesta annettavat toimituskirjat ja muut asiakirjat. Ne voidaan allekirjoittaa sähköisesti.

Tämä eduskunnan päätös tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2024 vp

Helsingissä 22.10.2024

Eduskunnan puhemies Jussi Halla-aho
Eduskunnan pääsihteeri Antti Pelttari

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2024 vp

Voimassa oleva säännös	Ehdotus
<p>3 § Tehtävät Valtuutettujen tehtävänä on sen lisäksi, mitä Kansaneläkelaitoksesta annetussa laissa (731/2001) säädetään:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tarpeen mukaan tarkastuttaa määräämillään valtuutetuilla tai tilintarkastajilla Kansaneläkelaitoksen taloutta ja toimintaa; 2) määrätä Kansaneläkelaitoksen tilintarkastajien palkkio ja perusteet heidän matkakulujensa korvaamista varten; 3) vaatia Kansaneläkelaitoksen hallitukselta selvitys tilintarkastajien muistutusten johdosta ja tarpeen mukaan muistakin seikoista; sekä 4) ryhtyä toimenpiteisiin syytteen nostamiseksi Kansaneläkelaitoksen johtajan tai hallituksen jäsenen virkavirheen johdosta. 	<p>3 § Tehtävät Valtuutettujen tehtävänä on sen lisäksi, mitä Kansaneläkelaitoksesta annetussa laissa (731/2001) säädetään:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tarpeen mukaan tarkastuttaa <i>tilintarkastajalla</i> tai määräämillään valtuutetuilla Kansaneläkelaitoksen taloutta ja toimintaa; (2 kohta kumotaan) 2) vaatia Kansaneläkelaitoksen hallitukselta selvitys <i>tilintarkastajan</i> muistutusten johdosta ja tarpeen mukaan muistakin seikoista; sekä 3) ryhtyä toimenpiteisiin syytteen nostamiseksi Kansaneläkelaitoksen johtajan tai hallituksen jäsenen virkavirheen johdosta.
<p>4 § Valtuutettujen kokous</p> <hr/>	<p>4 § Valtuutettujen kokous</p> <hr/> <p><i>Valtuutettu voi osallistua kokoukseen tietoteknisiä välineitä ja yhteyksiä käyttämällä (etäyhteys). Etäyhteyden käyttäminen edellyttää, että kokoukseen osallistuvat ovat tietoturvaltisessa yhteydessä keskenään.</i></p> <p><i>Käytettäessä etäyhteyttä on huolehdittava, että kokous voidaan toimeenpanna luottamuksellisesti ja että ulkopuoliset eivät saa tietoja kokouksessa esillä olevista asioista tai asiakirjoista ennen niiden julkiseksi tuloa. Etäyhteydellä kokoukseen osallistuvan valtuutetun on huolehdittava, että hänen kanssaan samassa tilassa ei ole kokouksen aikana läsnä ulkopuolisia.</i></p> <p><i>Etäyhteydellä järjestetyssä kokouksessa ei saa käsitellä salassa pidettäviä asiakirjoja tai asioita.</i></p>
<p>8 § Asiakirjojen allekirjoittaminen</p> <p>Puheenjohtaja ja sihteeri allekirjoittavat valtuutettujen puolesta annettavat toimituskirjat ja muut asiakirjat.</p>	<p>8 § Asiakirjojen allekirjoittaminen</p> <p>Puheenjohtaja ja sihteeri allekirjoittavat valtuutettujen puolesta annettavat toimituskirjat ja muut asiakirjat. <i>Ne voidaan allekirjoittaa sähköisesti.</i></p>